

[Arne Bjerregaard]

tilsiger én. Her må man sige, at kun et bedre samarbejde nationerne imellem ville kunne ophæve dette tilsyneladende paradoks.

I samme forbindelse – idet jeg ønsker at beskæftige mig med en hel del generelt, som er væsentligt for vores industriudvikling – bl.a. må det nok være rimeligt at erindre vores superliberalister om, at det økonomiske tilbageslag i Vesteuropa og dermed også i Danmark ville have været lige så dybtgående som, måske endnu mere dybtgående end krisen i 1930'erne, hvis vi ikke i Vesteuropa og andre industrilande havde haft en særdeles veludbygget offentlig sektor. Den offentlige sektor bevirker trods alt, at hjulene ikke går i stå, men at de kun går ned på lavere omdrejningshastighed. Enhver ved, at går hjulet først i stå, skal der en enorm kraft og tid til at sætte hjulet i gang igen. Det er ulige lettere blot at øge hastigheden. Dette være sagt for at imødegå den enøjede betragtning af den offentlige sektor, som man møder i dagens debat i Danmark.

Men når det er sagt, er jeg også nødt til at sige, at vi selvfølgelig ikke som eneste land i det lange løb formår at videreudbygge den offentlige sektor. Vi kan i al fald ikke gøre det hurtigere end andre lande. Man kan spørge sig selv, om det er ønskværdigt at udbygge den videre. Den offentlige sektor kan gå så vidt, at den fremmer passiviteten og hæmmer initiativ og virkelyst. Når man fra visse sider postulerer, at den offentlige sektor har været medvirkende til, at der er nedlagt mindre virksomheder i Danmark, så er jeg nødt til at sige, at det er et falsum. Der er ikke færre mindre virksomheder i Danmark i dag, end der var i 1970.

Lad mig, da jeg nu er ved hovedtemaerne, udtale, at kristeligt folkeparti klart er gået ind for en nødvendig indkomspolitik for at fremme vores produktion, ikke fordi vi finder indkomspolitikken ønskelig, men fordi vi finder, at den er en simpel nødvendighed, for at vi kan justere vore lønomkostninger, så de bringes i rimelige relationer til de øvrige industrilandes. Men her må jeg også sige, at ingen kan da være blind for, at netop lønkravene førhen har været medvirkende til vores industrielle ekspansion, fordi opfyldelsen af disse krav har skabt et bredt købedygtigt publikum. Enhver kan sige sig selv, at hvis man havde fastholdt lønningerne på det niveau, de var på for 200 år siden, så var vi

ikke kommet videre. Så havde vi stået på samme niveau. Derfor vil vi ikke være med til evig og altid at sige: ja men det er lønningernes skyld. Vi siger bare, at i den givne situation er vi kommet så højt op, at det kan forhindre produktionen i Danmark og eksporten fra Danmark, og så er vi nødt til at lave en justering.

Det kan i sig selv tilsyneladende indicere, at jeg skulle gå imod indkomspolitikken, men der er desværre et stort men, og det men må nok bestå i lang tid i dette samfund. Vi har sammenblandet liberalistiske og socialistiske synspunkter. Vi har totalt sammenblandet et liberalistisk og et socialistisk system, hvilket bl.a. har bevirket, at vi f.eks. skyder arbejdsløshedsproblemerne væk fra deres årsagssammenhæng, nemlig overenskomsterne, og over på samfundet ud fra en retfærdighedsbetragtning og en social betragtning. Det gør det selvfølgelig vanskeligt at fastholde den fulde liberale indstilling over for løndannelsen. Ja, man kan simpelt hen ikke, hvis man vil fastholde denne adskillelse, fastholde fri løndannelse i samfundet. Man må videre erkende, at hvis man fjerner den frie løndannelse, fordi man har fjernet visse ting fra sammenhængen, så får vi problemer med den frie kapitaldannelse, som industriministeren givet vil erkende at vi har problemer med i dag. Har vi ikke en fri kapitaldannelse, får vi et nyt problem: så bliver det svært at opretholde et frit erhvervsliv, og det bliver svært i det hele taget at opretholde et privatkapitalistisk system.

Se, det er nogle af vores alvorligste problemer. For mig at se er det den korsvej, vi står ved. Den vej, vi hidtil har betrådt, fortsætter ikke, den går ikke længere. Vi må simpelt hen vælge, hvilken side vi vil gå til. Vi må i hvert fald vælge nye veje. Det er nok det, som vi alvorligt – eller i hvert fald med mange ord – prøver at undgå ved at komme med en hel masse lette løsninger på vores fremtidige samfundsproblem.

Jeg har ønsket at sige dette, fordi jeg finder, at så mange i dette samfund ønsker at skøjte let hen over de grundlæggende problemer i vor nuværende samfundsstruktur, hvis løsning faktisk er bestemmende for vort samfunds fremtidige udvikling. I stedet ønsker man at fremføre politiske slagord, som måske nok kan øge den politiske magt, men ikke hjælpe en snus på vores økonomiske